



Pěstební opatření pro lesy horských poloh (klimaxové smrčiny) – bezzásahový management

Karel Matějka, IDS Praha
30.3.2016



V jakých podmínkách se vyskytují klimaxové smrčiny v chráněných územích?



- 8., případně 7. LVS
- extrémní podmínky prostředí
- smrk ztepilý (*Picea abies*) je dominantní dřevinou
- tento druh má charakter klimaxové i pionýrské dřeviny
- lesnické intervence vedou k narušení různých základních komponent ekosystému
- v lesích se často vyskytují disturbance
- každá disturbance je následována gradací klíčového druhu – lýkožrouta smrkového
- disturbance mají velkoplošný charakter
- disturbance nevedou k dlouhodobému ohrožení existence nějaké skupiny organismů

Jaký management klimaxových smrčín zvolit v CHÚ?



- Základem musí být velkoplošný bezzásahový režim:
- druhy přirozené skladby jsou přítomny
- přirozená prostorová a věková skladba se vytvoří pouze samovolným vývojem
- vždy existují mikrostanoviště příznivá pro +/- každou skupinu druhů

Ukázková šetření vlivu bezzásahového režimu v lesích pod vlivem gradace lýkožrouta smrkového (Šumava)



- Demonstrační objekty – výzkumné plochy leží podél státní hranice ČR/Rakousko na Šumavě poblíž vrcholu Plechý
- 8. LVS
- přirozená druhová struktura společenstev, přirozená prostorová struktura porostů

Krajina kolem státní hranice ČR (vpravo)
– Rakousko (vlevo) z vrcholu Plechý



Plocha P20:0 – asanovaná holina



Plocha P20



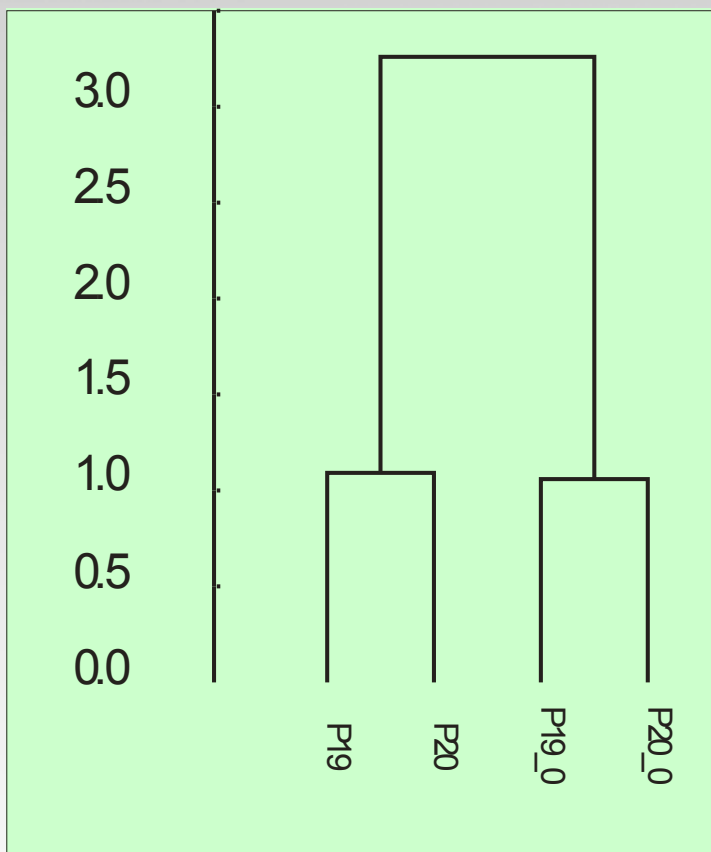
P19:0 – asanovaná holina



Plocha P19



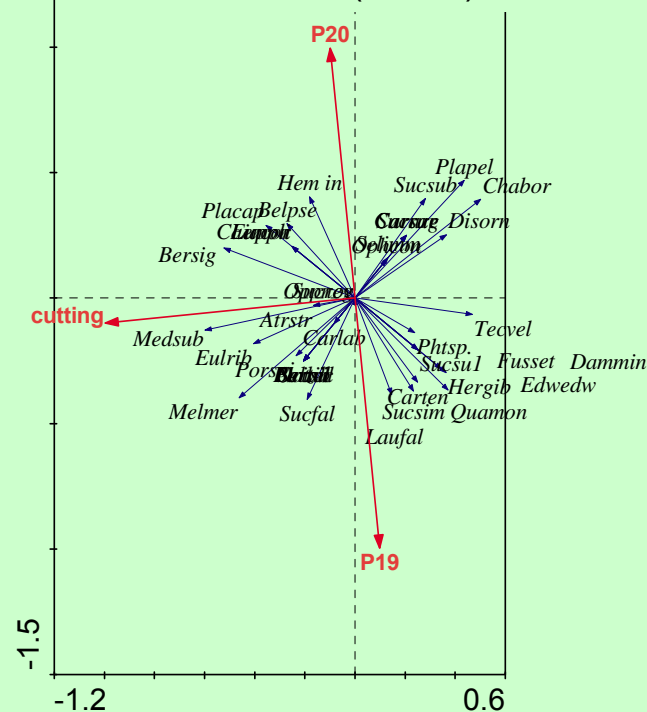
Vliv asanační těžby na různá společenstva klimaxových smrčín



Epigeičtí brouci

(group average, euklidovská distance)

vliv: těžby (1. osa)	18,4%
lokality (2. osa)	4,2%
mikrostanoviště (3. osa)	51,3%



Půdní pancířníci

RDA

Použití bezzásahového managementu v klimaxových smrčinách



- Může vést k rozpadu stromového patra v důsledku disturbancí a následující gradaci lýkožrouta smrkového
- Tento vývoj však výrazně nemění strukturu rostlinného společenstva, které je přirozeně adaptováno na mírně zvýšené oslunění bylinného patra
- Nemění se tím potenciální složení dřevin, protože smrk může zastávat roli i pionýrské dřeviny, což souvisí se specifickou dynamikou klimaxových smrčin, kde se nemusí uplatňovat model tzv. malého vývojového cyklu
- Společenstva jiných organismů (hmyz, půdní pancířníci, houby, ale i ptáci) se mění mnohem méně, nežli je tomu při aplikaci asanačního managementu

Závěry pro bezzásahový management



- Má být základním přístupem v lesích, kde je základem ochrana přírodních procesů
- Lze jej uplatnit ve všech lesích, zvážit je potřeba jeho efekt pro předmět OP, dynamiku ekosystému (hlavně dlouhodobou), okolní ekosystémy



- Informace k plochám je možno nalézt na www.infodatasys.cz/BiodivLes/Demoobjects.pdf
- Text k presentaci je dostupný na www.infodatasys.cz/BiodivLes/sem2016_bezzasah.pdf
- Stránky projektu www.infodatasys.cz/BiodivLes/